

onomostoutheou.org

Ο Νόμος του Θεού: Παράρτημα 3: Τα Tzitzit (κρόσσια, νήματα, φούντες)

Η ΕΝΤΟΛΗ ΝΑ ΘΥΜΟΜΑΣΤΕ ΤΙΣ ΕΝΤΟΛΕΣ

Η ΕΝΤΟΛΗ ΓΙΑ ΤΑ TZITZIT

Η εντολή για τα tzitzit, δοσμένη από τον Θεό μέσω του Μωυσή κατά τη διάρκεια των 40 χρόνων στην έρημο, διδάσκει στους γιους του Ισραήλ — είτε φυσικούς είτε εθνικούς — να κάνουν κρόσσια (*tzitzit* [תצ"צ], δηλαδή νήματα, κρόσσια, φούντες) στις άκρες των ενδυμάτων τους και να συμπεριλαμβάνουν μία γαλάζια κλωστή μέσα στα κρόσσια.

Αυτό το φυσικό σύμβολο ξεχωρίζει τους ακολούθους του Θεού, λειτουργώντας ως συνεχής υπενθύμιση της ταυτότητας και της αφοσίωσής τους στις εντολές Του.

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΓΑΛΑΖΙΑΣ ΚΛΩΣΤΗΣ

Η προσθήκη της γαλάζιας κλωστής — ενός χρώματος που συχνά συνδέεται με τον ουρανό και το θείο — τονίζει την αγιότητα και τη σημασία αυτής της υπενθύμισης. Αυτή η εντολή δόθηκε «διά παντός των γενεών σας», κάτι που δείχνει πως δεν περιορίζεται σε κάποια εποχή, αλλά πρέπει να τηρείται διαρκώς:

«Και ο Κύριος είπε στον Μωυσή: “Μίλησε στους γιους του Ισραήλ και πες τους: Σε όλες τις γενεές σας να κάνετε κρόσσια στις άκρες των ενδυμάτων σας και να βάζετε μια γαλάζια κλωστή σε κάθε κρόσσι. Τα κρόσσια αυτά θα τα κοιτάτε και θα θυμάστε όλες τις εντολές του Κυρίου, ώστε να τις τηρείτε και να μην ακολουθείτε τις επιθυμίες της καρδιάς και των ματιών σας. Έτσι θα θυμάστε να εκτελείτε όλες τις εντολές μου και θα είστε άγιοι στον Θεό σας”» (Αριθμοί 15:37-40)

ΤΟ TZITZIT ΩΣ ΙΕΡΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ

Το *tzitzit* δεν είναι διακοσμητικό στοιχείο· είναι ιερό εργαλείο που καθοδηγεί τον λαό του Θεού προς την υπακοή. Ο σκοπός του είναι ξεκάθαρος: να αποτρέπει τους πιστούς από το να ακολουθούν τις δικές τους επιθυμίες και να τους οδηγεί σε ζωή αγιότητας ενώπιον του Θεού.

Φορώντας τα *tzitzit*, οι ακόλουθοι του Κυρίου δείχνουν την αφοσίωσή τους στις εντολές Του και υπενθυμίζουν καθημερινά στον εαυτό τους τη διαθήκη που έχουν μαζί Του.

ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΜΟΝΟ ΣΤΟΥΣ ΑΝΔΡΕΣ Ή ΣΕ ΟΛΟΥΣ;

Η ΕΒΡΑΪΚΗ ΟΡΟΛΟΓΙΑ

Ένα από τα πιο συχνά ερωτήματα σχετικά με αυτήν την εντολή είναι αν απευθύνεται αποκλειστικά στους άνδρες ή σε όλους. Η απάντηση βρίσκεται στον εβραϊκό όρο που χρησιμοποιείται σε αυτό το εδάφιο, *Bnei Yisrael* ([בְּנֵי יִשְׂרָאֵל](#)), που σημαίνει «γιοι του Ισραήλ» (αρσενικό γένος).

Ωστόσο, σε άλλα εδάφια, όταν ο Θεός δίνει οδηγίες σε ολόκληρη την κοινότητα, χρησιμοποιείται η φράση *Kol-Kahal Yisrael* ([כָּל־קָהָל יִשְׂרָאֵל](#)), που σημαίνει «σύναξη του Ισραήλ» και αναφέρεται ξεκάθαρα σε ολόκληρη την κοινότητα (βλ. Ιησούς του Ναυή 8:35· Δευτερονόμιο 31:11· Β΄ Χρονικών 34:30).

Υπάρχουν επίσης περιπτώσεις όπου ο γενικός πληθυσμός αναφέρεται με τη λέξη *am* ([עַם](#)), που σημαίνει απλώς «λαός» και είναι ουδέτερο φύλο. Για παράδειγμα, όταν ο Θεός έδωσε τις Δέκα Εντολές: «Και κατέβηκε ο Μωυσής προς τον λαό ([עַם](#)) και τους μίλησε» (Έξοδος 19:25).

Η επιλογή της λέξης στο αρχικό εβραϊκό για την εντολή σχετικά με το *tzitzit* δείχνει ότι απευθυνόταν συγκεκριμένα στους *γιοι* (δηλαδή τους άνδρες) του Ισραήλ.

Η ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΗΜΕΡΑ

Αν και ορισμένες σύγχρονες Ιουδαίες και Εθνικές Μεσσιανικές γυναίκες απολαμβάνουν να διακοσμούν τα ενδύματά τους με αυτό που αποκαλούν *tzitzit*, δεν υπάρχει καμία ένδειξη ότι αυτή η εντολή είχε σκοπό να εφαρμόζεται και στα δύο φύλα.

ΠΩΣ ΦΟΡΙΟΥΝΤΑΙ ΤΑ TZITZIT

Τα *tzitzit* πρέπει να είναι προσαρτημένα σε ρούχα: δύο μπροστά και δύο πίσω, με εξαίρεση το μπάνιο (φυσικά). Ορισμένοι θεωρούν προαιρετική τη χρήση τους κατά τη διάρκεια του ύπνου. Όσοι δεν τα φορούν στον ύπνο ακολουθούν τη λογική ότι ο σκοπός των *tzitzit* είναι να λειτουργούν ως οπτική υπενθύμιση — κάτι που δεν ισχύει όταν κάποιος κοιμάται.

Η προφορά του *tzitzit* είναι (*τζιτζίτ*), ενώ οι πληθυντικοί τύποι είναι *tzitzitot* (τζιτζιότ) ή απλώς *tzitzits*.

ΤΟ ΧΡΩΜΑ ΤΩΝ ΚΛΩΣΤΩΝ

ΔΕΝ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΑΠΟΧΡΩΣΗ ΤΟΥ ΜΠΛΕ

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι το εδάφιο δεν προσδιορίζει ποια ακριβώς απόχρωση του μπλε (ή του πορφυρού) απαιτείται για την κλωστή. Στο σύγχρονο Ιουδαϊσμό, πολλοί επιλέγουν να μην περιλαμβάνουν τη γαλάζια κλωστή, υποστηρίζοντας ότι η ακριβής απόχρωση είναι άγνωστη, και χρησιμοποιούν μόνο λευκές κλωστές στα *tzitzit* τους. Ωστόσο, αν η ακριβής απόχρωση ήταν ουσιώδης, ο Θεός σίγουρα θα την είχε διευκρινίσει.

Η ουσία της εντολής έγκειται στην υπακοή και στη συνεχή υπενθύμιση των εντολών του Θεού — όχι στην απόχρωση του χρώματος.

ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΓΑΛΑΖΙΑΣ ΚΛΩΣΤΗΣ

Ορισμένοι πιστεύουν ότι η γαλάζια κλωστή συμβολίζει τον Μεσσία, αν και δεν υπάρχει καμία βιβλική στήριξη γι' αυτή την ερμηνεία, όσο ελκυστική κι αν φαίνεται.

Άλλοι εκμεταλλεύονται την απουσία περιορισμών όσον αφορά τα υπόλοιπα χρώματα — εκτός από το ότι τουλάχιστον μία κλωστή πρέπει να είναι μπλε — για να δημιουργήσουν περίτεχνα *tzitzit* με πολλά χρώματα. Αυτό δεν συνιστάται, καθώς δείχνει ελαφρότητα απέναντι στις εντολές του Θεού και δεν είναι εποικοδομητικό.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΧΡΩΜΑΤΩΝ

Στις βιβλικές εποχές, η βαφή νημάτων ήταν ακριβή, επομένως είναι σχεδόν βέβαιο ότι τα αρχικά *tzitzit* ήταν φτιαγμένα με τις φυσικές αποχρώσεις του μαλλιού από πρόβατα, κατσίκες ή καμήλες — πιθανώς από λευκό έως μπεζ. Συνιστούμε την τήρηση αυτών των φυσικών αποχρώσεων.

Ο ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΩΝ ΚΛΩΣΤΩΝ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΤΗΣ ΓΡΑΦΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΛΩΣΤΕΣ

Οι Γραφές δεν προσδιορίζουν πόσες κλωστές πρέπει να έχει κάθε *tzitzit*. Η μόνη απαίτηση είναι ότι τουλάχιστον μία από τις κλωστές πρέπει να είναι γαλάζια.

ΤΡΙΑ ΕΙΔΗ TZITZITS (ΚΡΟΣΣΙΑ, ΝΗΜΑΤΑ, ΦΟΥΝΤΕ). ΕΝΑ ΥΠΑΚΟΥΕΙ ΣΤΗΝ ΕΝΤΟΛΗ (ΑΡΙΘΜΟΙ 15:37–40) ΚΑΙ ΔΥΟ ΟΧΙ.

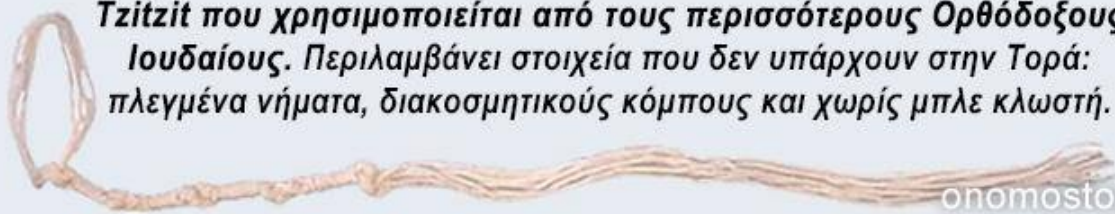
Tzitzit όπως δόθηκε στην Τορά. Εύκολο στην κατασκευή. Χωρίς διακοσμητικούς κόμπους, χωρίς πλεγμένα νήματα, και με μία μόνο μπλε κλωστή.

Tzitzit που χρησιμοποιείται από ορισμένους Ορθόδοξους Ιουδαίους και το Μεσσιανικό κίνημα. Περιλαμβάνει στοιχεία που δεν υπάρχουν στην Τορά: πλεγμένα νήματα, διακοσμητικούς κόμπους και δύο μπλε κλωστές.

Tzitzit που χρησιμοποιείται από τους περισσότερους Ορθόδοξους Ιουδαίους. Περιλαμβάνει στοιχεία που δεν υπάρχουν στην Τορά: πλεγμένα νήματα, διακοσμητικούς κόμπους και χωρίς μπλε κλωστή.

onomostoutheou.org

Στον σύγχρονο Ιουδαϊσμό, τα *tzitzit* κατασκευάζονται συνήθως με τέσσερις κλωστές διπλωμένες, ώστε να σχηματίζουν οκτώ συνολικά. Περιλαμβάνονται επίσης κόμπους, που θεωρούνται υποχρεωτικοί. Ωστόσο, αυτή η πρακτική των οκτώ κλωστών και των κόμπων αποτελεί ραββινική παράδοση χωρίς βιβλική βάση.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ: ΠΕΝΤΕ Ή ΔΕΚΑ ΚΛΩΣΤΕΣ

Για τους σκοπούς μας, προτείνουμε να χρησιμοποιούνται είτε πέντε είτε δέκα κλωστές σε κάθε *tzitzit*. Αυτός ο αριθμός επιλέγεται επειδή, εφόσον ο σκοπός των *tzitzit* είναι να μας υπενθυμίζουν τις εντολές του Θεού, είναι ταιριαστό ο αριθμός των κλωστών να σχετίζεται με τις [Δέκα Εντολές](#).

Αν και υπάρχουν σίγουρα περισσότερες από δέκα εντολές στον Νόμο του Θεού, οι δύο πλάκες των Δέκα Εντολών στην Έξοδο 20 θεωρούνται από καιρό σύμβολο ολόκληρου του Νόμου του Θεού.

**Φτιάξτε τα δικά σας tzitzit
σύμφωνα με την εντολή
του Θεού**

[Κατεβάστε το PDF](#)

ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ ΤΩΝ ΚΛΩΣΤΩΝ

Σε αυτή την περίπτωση:

- **Δέκα κλωστές** θα μπορούσαν να αντιπροσωπεύουν τις Δέκα Εντολές σε κάθε *tzitzit*.
- **Πέντε κλωστές** θα μπορούσαν να συμβολίζουν πέντε εντολές ανά πλάκα, αν και δεν είναι γνωστό πώς διαιρέθηκαν στις δύο πλάκες.

Πολλοί εικάζουν (χωρίς αποδείξεις) ότι η μία πλάκα περιείχε τέσσερις εντολές που σχετίζονται με τη σχέση μας με τον Θεό και η άλλη έξι που σχετίζονται με τη σχέση μας με τους ανθρώπους.

Σε κάθε περίπτωση, η επιλογή πέντε ή δέκα κλωστών αποτελεί απλώς πρόταση, καθώς ο Θεός δεν έδωσε αυτή τη λεπτομέρεια στον Μωυσή.

«ΓΙΑ ΝΑ ΤΟ ΒΛΕΠΕΤΕ ΚΑΙ ΝΑ ΘΥΜΑΣΤΕ»

ΟΠΤΙΚΟ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΓΙΑ ΥΠΑΚΟΗ

Το *tzitzit*, με τη γαλάζια του κλωστή, λειτουργεί ως οπτικό εργαλείο για να βοηθήσει τους δούλους του Θεού να θυμούνται και να τηρούν όλες Του τις εντολές. Το εδάφιο τονίζει τη σημασία του να μην ακολουθεί κάποιος τις επιθυμίες της καρδιάς ή των ματιών του, οι οποίες οδηγούν στην αμαρτία. Αντιθέτως, οι ακόλουθοι του Θεού πρέπει να επικεντρώνονται στην υπακοή στις εντολές Του.

ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΑΡΧΗ

Αυτή η αρχή είναι διαχρονική· ισχύει τόσο για τους αρχαίους Ισραηλίτες όσο και για τους σημερινούς Χριστιανούς, οι οποίοι καλούνται να παραμείνουν πιστοί στις εντολές του Θεού και να αποφεύγουν τους πειρασμούς του κόσμου. Όποτε ο Θεός μας προστάζει να θυμόμαστε κάτι, είναι επειδή γνωρίζει πόσο εύκολα ξεχνάμε.

ΦΡΑΓΜΟΣ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗΝ ΑΜΑΡΤΙΑ

Αυτό το «ξέχασμα» δεν αφορά μόνο την αποτυχία να θυμηθούμε τις εντολές, αλλά και την αποτυχία να τις εφαρμόσουμε. Όταν κάποιος είναι έτοιμος να διαπράξει μια αμαρτία και κοιτάξει τα *tzitzit* του, υπενθυμίζεται ότι υπάρχει Θεός που του έδωσε εντολές. Αν αυτές οι εντολές δεν τηρηθούν, θα υπάρξουν συνέπειες.

Με αυτή την έννοια, το *tzitzit* λειτουργεί ως φραγμός ενάντια στην αμαρτία, βοηθώντας τους πιστούς να παραμένουν ενήμεροι για τις υποχρεώσεις τους και σταθεροί στην πίστη τους προς τον Θεό.

«ΟΛΕΣ ΜΟΥ ΤΙΣ ΕΝΤΟΛΕΣ»

ΚΑΛΕΣΜΑ ΣΕ ΠΛΗΡΗ ΥΠΑΚΟΗ

Η τήρηση όλων των εντολών του Θεού είναι απαραίτητη για τη διατήρηση της αγιότητας και της πίστης προς Εκείνον. Τα *tzitzit* στα ενδύματα χρησιμεύουν ως απτό σύμβολο για να υπενθυμίζουν στους δούλους του Θεού την ευθύνη τους να ζουν μια άγια και υπάκουη ζωή.

Το να είμαστε άγιοι — αφιερωμένοι στον Θεό — είναι κεντρικό θέμα σε ολόκληρη την Αγία Γραφή, και αυτή η συγκεκριμένη εντολή προσφέρει έναν τρόπο για να παραμένει ο λαός του Θεού ενήμερος για την υποχρέωση να υπακούει.

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΛΕΞΗΣ «ΟΛΕΣ»

Είναι σημαντικό να σημειώσουμε τη χρήση του εβραϊκού ουσιαστικού *kōl* (כָּל), που σημαίνει «όλες», κάτι που τονίζει την αναγκαιότητα να υπακούμε όχι απλώς σε μερικές εντολές — όπως είναι η πρακτική σχεδόν σε κάθε εκκλησία παγκοσμίως — αλλά σε ολόκληρο το «πακέτο» των εντολών που μας δόθηκαν.

Οι εντολές του Θεού είναι, στην πραγματικότητα, οδηγίες που πρέπει να τηρούνται πιστά αν επιθυμούμε να Τον ευαρεστήσουμε. Έτσι τοποθετούμαστε στη θέση ώστε να μας στείλει στον Ιησού και να λάβουμε συγχώρεση για τις αμαρτίες μας μέσω της θυσίας Του.

Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΟΥ ΟΔΗΓΕΙ ΣΤΗ ΣΩΤΗΡΙΑ

ΕΥΑΡΕΣΚΕΙΑ ΤΟΥ ΠΑΤΕΡΑ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΥΠΑΚΟΗΣ

Ο Ιησούς ξεκαθάρισε ότι το μονοπάτι προς τη σωτηρία ξεκινά με το να ευαρεστήσει το άτομο τον Πατέρα μέσω της διαγωγής του (Ψαλμός 18:22-24). Όταν ο Πατέρας εξετάσει την καρδιά του ανθρώπου και διαπιστώσει κλίση προς την υπακοή, τότε το Άγιο Πνεύμα καθοδηγεί αυτό το άτομο να τηρεί όλες τις άγιες εντολές Του.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΠΑΤΕΡΑ ΣΤΗΝ ΟΔΗΓΗΣΗ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΙΗΣΟΥ

Ο Πατέρας στη συνέχεια στέλνει, ή «χαρίζει», αυτό το άτομο στον Ιησού:

«Κανείς δεν μπορεί να έρθει σε μένα αν δεν τον ελκύσει ο Πατέρας που με έστειλε, και εγώ θα τον αναστήσω την έσχατη ημέρα» (Ιωάννης 6:44).

Και επίσης:

«Αυτή είναι η θέληση Εκείνου που με έστειλε: να μη χάσω κανέναν απ' όσους μου έχει δώσει, αλλά να τους αναστήσω την έσχατη ημέρα» (Ιωάννης 6:39).

ΤΑ TZITZIT ΩΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΥΠΕΝΘΥΜΙΣΗ

Τα *tzitzit*, ως οπτική και φυσική υπενθύμιση, διαδραματίζουν ζωτικό ρόλο σε αυτή τη διαδικασία, λειτουργώντας ως καθημερινή βοήθεια για τους δούλους του Θεού ώστε να παραμένουν σταθεροί στην υπακοή και την αγιότητα.

Αυτή η συνεχής επίγνωση όλων των εντολών Του δεν είναι προαιρετική, αλλά αποτελεί θεμελιώδες στοιχείο μιας ζωής αφιερωμένης στον Θεό και εναρμονισμένης με το θέλημά Του.

Ο ΙΗΣΟΥΣ ΚΑΙ ΤΑ TZITZIT

Ο Ιησούς Χριστός, με τη ζωή Του, έδειξε τη σημασία της τήρησης των εντολών του Θεού, συμπεριλαμβανομένης της εντολής να φορά *tzitzit* στα ενδύματά Του. Όταν διαβάζουμε τον αρχικό ελληνικό όρο *kraspedon* (κράσπεδον), που σημαίνει *tzitzit*, νήματα, φούντες, κρόσσια, γίνεται ξεκάθαρο ότι αυτό άγγιξε η γυναίκα με την αιμορραγία για να θεραπευτεί:

«Εκείνη τη στιγμή, μια γυναίκα που υπέφερε από αιμορραγία για δώδεκα χρόνια πλησίασε από πίσω και άγγιξε τα κρόσσια του ενδύματός Του» (Ματθαίος 9:20).

Παρόμοια, στο κατά Μάρκον Ευαγγέλιο βλέπουμε ότι πολλοί ζητούσαν να αγγίξουν τα *tzitzit* του Ιησού, αναγνωρίζοντας ότι αυτά συμβόλιζαν τις δυναμικές εντολές του Θεού, οι οποίες φέρνουν ευλογία και θεραπεία:

«Όπου κι αν πήγαινε — σε χωριά, πόλεις ή αγρούς — έφερναν τους αρρώστους στις αγορές. Τον παρακαλούσαν να τους επιτρέψει να αγγίξουν ακόμα και τα κρόσσια του ενδύματός Του, και όλοι όσοι τα άγγιξαν θεραπεύτηκαν» (Μάρκος 6:56).

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΤΖΙΤΖΙΤ ΣΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ

Αυτές οι αφηγήσεις δείχνουν ότι ο Ιησούς τηρούσε πιστά την εντολή να φορά *tzitzit* όπως διδάσκει ο Νόμος. Τα *tzitzit* δεν ήταν απλά διακοσμητικά στοιχεία, αλλά βαθιά σύμβολα των εντολών του Θεού, τις οποίες ο Ιησούς ενσάρκωνε και τηρούσε.

Η αναγνώριση των *tzitzit* από τον λαό ως σημείο επαφής με τη θεϊκή δύναμη αναδεικνύει τον ρόλο της υπακοής στον Νόμο του Θεού ως μέσο ευλογιών και θαυμάτων.

Η προσήλωση του Ιησού σε αυτή την εντολή δείχνει την πλήρη υποταγή Του στον Νόμο του Πατέρα Του και παρέχει ένα δυνατό παράδειγμα για τους ακολούθους Του να κάνουν το ίδιο — όχι μόνο για τα *tzitzit*, αλλά και για όλες τις εντολές του Πατέρα Του, όπως το Σάββατο, η περιτομή, τα μαλλιά και τα γένια και τα απαγορευμένα κρέατα.